

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia teatru i dramatu (XVII wiek)

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Wiedza o teatrze Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 20WOTS.14K.12631.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Magdalena Rewerenda, Tomasz Kowalski	
Prowadzący zajęcia	Tomasz Kowalski	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin; w tym zajęcia zdalne: - Wykład synchroniczny: 30 - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie osób studiujących z kluczowymi zagadnieniami i faktami z zakresu historii teatru europejskiego w XVII wieku (wraz z ich historycznymi, estetycznymi i społeczno-politycznymi uwarunkowaniami) oraz podstawowymi metodami ich badania
C2	zapoznanie osób studiujących z najważniejszymi dziełami XVII-wiecznej dramaturgii europejskiej (z uwzględnieniem jej różnych odmian gatunkowych) oraz rozwinięcie umiejętności ich analizy i interpretacji
C3	omówienie podstawowych źródeł (tekstowych, ikonograficznych, archeologicznych etc.) dotyczących historii teatru XVII wieku oraz ćwiczenie umiejętności ich krytycznej analizy
C4	przedstawienie biografii i dokonań najważniejszych twórców teatralnych tego okresu

Wymagania wstępne

Nie dotyczy

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie kluczowe zjawiska z zakresu historii teatru XVII wieku, reprezentatywne dla tego okresu formy dramatyczne (i ich przykłady) oraz różnorodne uwarunkowania wpływające na sposób ich inscenizowania, jak również podstawowe metody ich badania, analizy i interpretacji oraz stosowną terminologię; zna dokonania najwybitniejszych twórców teatralnych tego okresu i rozumie ich znaczenie	WOT_K1_W01, WOT_K1_W03	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi rozpoznawać różne rodzaje przestrzeni teatralnych i konwencji scenicznych charakterystycznych dla XVII-wiecznego teatru oraz najważniejsze formy i gatunki dramatyczne tego okresu, jak również dokonywać ich analizy i interpretacji z wykorzystaniem kontekstów literackich, historycznych i społeczno-politycznych	WOT_K1_U03, WOT_K1_U04	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
U2	potrafi wykorzystać wiedzę i umiejętności do samodzielnego wykonywania złożonych zadań z zakresu historii teatru i dramatu XVII wieku, wymagających kontekstowych odwołań do podstawowej wiedzy z zakresu pokrewnych dyscyplin nauk humanistycznych	WOT_K1_U01, WOT_K1_U03	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotowy/a do krytycznej oceny odbieranych treści (m.in. tekstów źródłowych) oraz uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych (na podstawie problematyki z zakresu historii teatru XVII wieku)	WOT_K1_K01	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Rozwój i przemiany życia teatralnego w Anglii w latach 1564-1642 oraz w okresie po restauracji monarchii (architektura teatrów publicznych i prywatnych, historia najważniejszych zespołów i instytucji teatralnych, organizacja działalności trupy teatralnej, konwencje sceniczne, odbudowa życia teatralnego po 1660 roku etc.) i ich tło społeczno-polityczne. Główni twórcy teatralni i ich dokonania (William Shakespeare, Christopher Marlowe, Ben Jonson, William Davenant i in.)	W1, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
2.	Teatr hiszpański Złotego Wieku (architektura corrali de comedias, organizacja działalności trupy teatralnej, konwencje sceniczne w teatrach publicznych, poetyka i sposób inscenizacji autos sacramentales etc.) i jego tło społeczno-polityczne. Główni twórcy i ich dokonania (Tirso de Molina, Lope de Vega, Pedro Calderon de la Barca).	W1, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
3.	Wybrane aspekty życia teatralnego Paryża w XVII wieku (główne zespoły i ich siedziby, powstanie Komedii Francuskiej, wpływ włoskiej sztuki scenicznej, teatr wobec dworu królewskiego etc.). Klasycyzm francuski i jego wpływ na kształt dramaturgii. Główni twórcy i ich dokonania (Pierre Corneille, Jean Racine, Moliere).	W1, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
4.	Komedia dell'arte – podstawowe typy postaci (maski), rola improwizacji w przedstawieniach, wzrost popularności i rozprzestrzenianie się wzorów włoskich w Europie etc.	W1, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
5.	Analiza i interpretacja tekstów dramatycznych reprezentatywnych dla poszczególnych omawianych zjawisk (na wybranych przykładach dzieł wymienianych wyżej twórców).	W1, U1, U2, K1	Ćwiczenia
6.	Analiza wybranych tekstów źródłowych do dziejów teatru europejskiego w XVII wieku: ikonograficznych (np. kopia rysunku de Witta), dokumentów życia teatralnego (np. zapiski Henslowe'a), teoretycznych (np. "Nowa sztuka pisania komedii" Lopego de Vegi) etc.	W1, U1, U2, K1	Ćwiczenia
7.	Proces kształtowania się sceny włoskiej oraz konsekwencje wprowadzenia zmiany otwartej. Maszynaria teatralna i sposoby tworzenia dekoracji w opisie Niccolo Sabbatiniego.	W1, U1, U2, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Demonstracje dźwiękowe i/lub video
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	• Zaliczenie ćwiczeń jest warunkiem koniecznym przystąpienia do egzaminu. • W zakres zagadnień, których znajomość jest wymagana podczas egzaminu, wchodzi także treści omawiane na ćwiczeniach. KRYTERIA OCENY: • bardzo dobry (bdb; 5,0) – bardzo dobre opanowanie wiedzy dotyczącej omawianych zagadnień i umiejętność ich kontekstualizacji, poparte bardzo dobrą znajomością dramatów i literatury przedmiotowej, twórcze wykorzystanie umiejętności analitycznych i interpretacyjnych w odpowiedziach udzielanych podczas egzaminu; • dobry plus (db+; 4,5) – jak wyżej, ale z możliwymi drobnymi niedociągnięciami i usterkami; • dobry (db; 4,0) – dobre opanowanie wiedzy dotyczącej omawianych zagadnień, poparte dobrą znajomością dramatów i literatury przedmiotowej, dobre wykorzystanie umiejętności analitycznych i interpretacyjnych w odpowiedziach udzielanych podczas egzaminu (możliwy szerszy zakres niedociągnięć, np. dotyczących kontekstów poszczególnych zjawisk); • dostateczny plus (dst+; 3,5) – zadowalający poziom opanowania wiedzy i nabycia umiejętności analitycznych i interpretacyjnych, ujawniające się sporadyczne problemy z umieszczaniem poszczególnych zjawisk w kontekście, syntetyzowaniem wiedzy o nich, pojawiające się sporadyczne, ale istotne błędy wynikające ze słabszej znajomości faktografii, dramatów i literatury przedmiotowej; • dostateczny (dst; 3,0) – jak wyżej, przy czym istotne błędy wynikające ze słabej znajomości dramatów i literatury przedmiotowej oraz problemy z przywoływaniem faktów, umieszczaniem poszczególnych zjawisk w kontekście, syntetyzowaniem wiedzy o nich pojawiają się w większej liczbie; • niedostateczny (ndst; 2,0) – niewystarczający poziom wiedzy i umiejętności, zasadnicze błędy w odpowiedziach udzielanych podczas egzaminu, niewystarczająca znajomość dramatów i literatury przedmiotowej.
Ćwiczenia	• Zaliczenie ćwiczeń następuje na podstawie kolokwium pisemnego (obejmującego <u>zagadnienia związane ze znajomością treści wymaganych tekstów dramatycznych, umiejętnościami ich analizowania i interpretowania oraz znajomością analizowanych źródeł</u>) i jest warunkiem koniecznym przystąpienia do egzaminu. • Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa, dopuszcza się dwie nieusprawiedliwione nieobecności (4 godziny zajęć). Usprawiedliwione nieobecności przekraczające ten limit należy odrobić w formie ustalonej z osobą prowadzącą zajęcia, jednak poza szczególnymi przypadkami losowymi (za zgodą dziekana) osoby, które opuszczą więcej niż 10 godzin zajęć, nie uzyskają zaliczenia. KRYTERIA OCENY: • bardzo dobry (bdb; 5,0) – bardzo dobre opanowanie wiedzy dotyczącej omawianych zagadnień i umiejętność ich kontekstualizacji, poparte bardzo dobrą znajomością dramatów i literatury przedmiotowej, twórcze wykorzystanie umiejętności analitycznych i interpretacyjnych w odpowiedziach udzielanych podczas kolokwium/egzaminu • dobry plus (db+; 4,5) – jak wyżej, ale z możliwymi drobnymi niedociągnięciami i usterkami; • dobry (db; 4,0) – dobre opanowanie wiedzy dotyczącej omawianych zagadnień, poparte dobrą znajomością dramatów i literatury przedmiotowej, dobre wykorzystanie umiejętności analitycznych i interpretacyjnych w odpowiedziach udzielanych podczas kolokwium/egzaminu (możliwy szerszy zakres niedociągnięć, np. dotyczących kontekstów poszczególnych zjawisk); • dostateczny plus (dst+; 3,5) – zadowalający poziom opanowania wiedzy i nabycia umiejętności analitycznych i interpretacyjnych, ujawniające się sporadyczne problemy z umieszczaniem poszczególnych zjawisk w kontekście, syntetyzowaniem wiedzy o nich, pojawiające się sporadyczne, ale istotne błędy wynikające ze słabszej znajomości faktografii, dramatów i literatury przedmiotowej • dostateczny (dst; 3,0) – jak wyżej, przy czym istotne błędy wynikające ze słabej znajomości dramatów i literatury przedmiotowej oraz problemy z przywoływaniem faktów, umieszczaniem poszczególnych zjawisk w kontekście, syntetyzowaniem wiedzy o nich pojawiają się w większej liczbie; • niedostateczny (ndst; 2,0) – niewystarczający poziom wiedzy i umiejętności, zasadnicze błędy w odpowiedziach udzielanych podczas kolokwium/egzaminu, niewystarczająca znajomość dramatów i literatury przedmiotowej.

Literatura

Obowiązkowa

1. Historia teatru, pod red. J.R. Browna, przeł. H. Baltyń-Karpińska, Warszawa 1999 [tu rozdziały części II: Teatr europejski od renesansu do 1700 roku].
2. J. Limon, Teatr elżbietański, czyli trudna sztuka patrzenia uszami, w: tegoż, Między niebem a sceną. Przestrzeń i czas w teatrze, Gdańsk 2002, s. 340-392.
3. S. Greenblatt, Szekspir. Stwarzanie świata, przeł. B. Kopeć-Umiastowska, Warszawa 2007.
4. – U. Aszyk, Lope de Vega i teatr hiszpański Złotego Wieku, w: Lope de Vega, Nowa sztuka pisania komedii w dzisiejszych czasach, wstęp, przekł. i oprac. U. Aszyk, Gdańsk 2008, s. 5-84.
5. B. Baczyńska, Dramaturg w wielkim teatrze świata. Pedro Calderon de la Barca, Wrocław 2005 [wybrane rozdziały].
6. M. Surma-Gawłowska, Komedia dell'arte, Kraków 2015 [tutaj: część I i II]
7. M. Bajer, Składnia wyobraźni, w: Trzy poetyki z czasów Richelieu. Francuski klasycyzm o dramacie, wstęp, przekł. i oprac. M. Bajer, Gdańsk 2010.
8. Lope de Vega, Nowa sztuka pisania komedii w dzisiejszych czasach, wstęp, przekł. i oprac. U. Aszyk, Gdańsk 2008
9. N. Sabbatini, Praktyka budowania scen i machin teatralnych, przekł. i oprac. A. Kasprzak, wstęp B. Judkowiak, Gdańsk 2008
10. W. Shakespeare, Burza; Hamlet; Makbet; Koriolan; Król Lear; Opowieść zimowa [wyd. dowolne]
11. B. Jonson, Bartłomiejowy jarmark, przeł. M. Słomczyński, w: Dramat elżbietański, wybór I. Lasoniowa, przedm. A. Staniewska, t. 2, Warszawa 1989, s. 305-449.
12. Lope de Vega, Owczę źródło, przekł. L.H. Morstin, oprac. M. Strzałkowska, Wrocław 1954 (BN II 37).
13. P. Calderon de la Barca, Wielki teatr świata, w: tegoż, Autos sacramentales. Wybór, przekł. i oprac. L. Biały, Wrocław 1997 (BN II 227).
14. P. Calderon de la Barca, Życie snem, przeł. E. Boye, w: tegoż, Życie snem. Książę Niezłomny, oprac. B. Baczyńska, Wrocław 2003 (BN II 249).
15. P. Corneille, Cyd, przeł. J.A. Morsztyn [wyd. dowolne].
16. J.B. Racine, Fedra, przeł. A. Międzyrzecki, w: tegoż, Andromacha. Berenika. Fedra, oprac. B. Sosień, Wrocław 1997 (BN II 242).
17. Moliere, Mieszczanin szlachcicem, Świętoszek, Szkoła żon [wydanie dowolne]

Dodatkowa

1. Teatr elżbietański, pod red. A. Chałupnik, Warszawa 2015 [wybrane rozdziały].
2. J. Fabiszak, M. Gibińska, M. Kapera, Szekspir. Leksykon, Kraków 2003.
3. Z. Karczewska-Markiewicz, Calderón, Warszawa 1970 [wybrane rozdziały].
4. Teatr dell'arte, pod red. D. Sosnowskiej, Warszawa 2016 [wybrane rozdziały].
5. R. Brandwajn, Corneille i jego „Cyd”. Szkice literackie i materiały, Warszawa 1968 [wybrane fragmenty].
6. B. Sosień, Wstęp, w: J.B. Racine, Andromacha. Berenika. Fedra, oprac. B. Sosień, Wrocław 1997 (BN II 242)
7. J. Pawłowiczowa, Wstęp, w: Moliere, Wybór komedii, tłum. B. Korzeniewski, oprac. J. Pawłowiczowa, Wrocław 2001 (BN II 248)

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	50
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do egzaminu	20

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 145
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
WOT_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści oraz uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych
WOT_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności badawcze, by formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w obrębie badań nad teatrem i sztukami performatywnymi oraz samodzielnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych
WOT_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wskazywać i odnajdywać odniesienia łączące szeroko pojęte badania teatrologiczne z innymi dyscyplinami nauk humanistycznych, a także wykorzystywać wiedzę z ich zakresu do celów analitycznych i interpretacyjnych związanych z przedmiotem studiów
WOT_K1_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje, formy i gatunki wytworów kultury charakterystycznych dla sztuki teatru i sztuk performatywnych oraz pokrewnych dziedzin działalności artystycznej oraz dokonywać ich analizy i interpretacji, stosując w tym celu adekwatną terminologię, metody opisu oraz środki wyrazu
WOT_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia obejmujące specyfikę przedmiotową, metodologiczną i teoretyczną oraz specjalistyczną terminologię z zakresu badań nad teatrem i sztukami performatywnymi, ich usytuowanie w obrębie nauk o kulturze i religii oraz obszarze nauk humanistycznych
WOT_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane treści szczegółowe dotyczące historii teatru i dramatu, rozwoju właściwych im form gatunkowych i konwencji oraz historycznej zmienności znaczenia teatru w społeczeństwie i w obszarze sztuk